

СТРАТЕГИЯ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

НА ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - СОФИЯ

2023-2030

Стратегия за устойчиво развитие на Технически университет - София

Съгласно дефиницията, дадена от Brundtland през 1987, **УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ Е ТАКОВА РАЗВИТИЕ, КОЕТО ОТГОВАРЯ НА НУЖДТЕ НА НАСТОЯЩЕТО, БЕЗ ДА КОМПРОМЕТИРА СПОСОБНОСТТА НА БЪДЕЩИТЕ ПОКОЛЕНИЯ ДА ЗАДОВОЛЯВАТ СОБСТВЕНИТЕ СИ НУЖДИ.** То съдържа в себе си две ключови концепции:

- 1) концепцията за „потребности“, по-специално основните нужди на света на бедните, на които трябва да се даде първостепенен приоритет;
- 2) идеята за ограниченията, наложени от състоянието на технологиите и социалната организация, върху способността на околната среда да посреща настоящи и бъдещи нужди.

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СОФИЯ СЕ СТРЕМИ ДА СЛЕДВА КОНЦЕПЦИЯТА ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ ВЪВ ВСИЧКИ СВОИ ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ПРЕПОДАВАТЕЛСКА, НАУЧНА, АДМИНИСТРАТИВНА, СОЦИАЛНА, СПОРТНА И ДРУГИ ДЕЙНОСТИ, СПАЗВАЙКИ **ЧЕТИРИТЕ ОСНОВНИ ПРИНЦИПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ:**

1

Устойчивото бъдеще се основава на физическия баланс между това, което Земята произвежда като материали, енергия и екосистемни услуги и нашата нужда да осигурим най-важното за нашето оцеляване и това на всички други видове.

2

Устойчивостта слага край на дългия период от човешката история, който приема неизбежното унищожаване на екосистемите и увреждането на други видове на Земята и инициира и поддържа нова ера на разцвет за всички видове на планетата.

3

Устойчивото бъдеще е хуманна и справедлива социално-политическа, икономическа и културна реалност, която цени целия човешки живот и осигурява ресурси за всички поколения днес и в бъдеще.

4

Устойчивата икономика трябва да се основава по същество на кръгова глобална икономика, захранвана от възобновяема енергия.

Постигането на устойчиво развитие в Технически университет – София включва няколко стъпки и изисква ангажираността и сътрудничеството на всички заинтересовани страни, включително студенти, академичен и административен персонал. Основните стъпки за успешното интегриране на устойчивостта в университета включват:

- 1. Разработването на план за устойчивост, който включва конкретни цели и действия за намаляване на въздействието на Технически университет - София върху околната среда и насърчаване на устойчивостта.*
- 2. Интегриране на устойчивостта в учебните програми чрез предлагане на курсове по теми, свързани с устойчивостта, включване на устойчивостта в съществуващите учебни програми и насърчаване на изследвания и проекти, които се занимават с предизвикателствата на устойчивото развитие.*
- 3. Намаляване на въздействието върху околната среда от дейността на Технически университет – София чрез внедряване на енергийно ефективни технологии, намаляване на отпадъците, насърчаване на устойчиви възможности за транспорт и снабдяване с устойчиви продукти и материали.*
- 4. Насърчаване на устойчивото поведение сред студентите и персонала чрез предоставяне на обучение за устойчивост, насърчаване на устойчиви практики като рециклиране и компостиране и стимулиране на устойчиво поведение чрез награди и признание.*
- 5. Ангажиране с местната общност чрез изграждане на партньорства с местни организации за справяне с предизвикателствата, свързани с устойчивостта, насърчаване на инициативи за устойчивост в общността и предоставяне на образование и разпространение по теми, свързани с устойчивостта.*
- 6. Количествена оценка и отчитане на ефективността по отношение на постигането на устойчивост за проследяване на напредъка, идентифициране на области за подобрене и представяне на получените резултати за устойчивост пред заинтересованите страни.*

Настоящият документ очертава целите и действията, които Технически университет – София се стреми да осъществява за постигане на максимално интегриране на устойчивостта във всички свои дейности

ОСНОВНИ СЕКТОРИ,

върху които Технически университет – София се стреми да оказва въздействие за постигане на целите на устойчивото развитие чрез прилагане подходите на технически мерки, устойчивост в образованието и устойчивост в науката



Фигура 1. Основни сектори, върху които ТУ-София оказва въздействие

Основните сектори, върху които е насочена стратегията за устойчиво развитие на Технически университет – София, включват: **17 ЦЕЛИ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ООН, ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ, ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ, ТРАНСПОРТ, ВОДНИ РЕСУРСИ, ОТПАДЪЦИ.**

17 ЦЕЛИ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

На 25 септември 2015 г. в Ню Йорк по време на Срещата на върха по устойчивото развитие в рамките на ООН бе приет Дневният ред за развитие след 2015 г. „Да преобразим нашия свят: Програма за устойчиво развитие до 2030 г.“ Документът бе одобрен от всичките 193 държави членки на ООН, включително и България. Програмата се състои от пет части и в нея са изброени и формулирани **17 Цели за устойчивото развитие (Sustainable Development Goals – SDGs)**, като към всяка една от тях има и подцели, които са общо 169. Като основен акцент в Програмата са изведени най-острите проблеми на развиващите се страни, свързани с преодоляването на крайната бедност, глада, болестите и др., към които са добавени и въпроси, свързани с опазването на околната среда, постигането на устойчиво икономическо развитие и потребление, изграждането и функционирането на демократични институции, елементи по спазването на правата на човека, равенството на половете и други.

Чрез изпълнение на програма, която е в съответствие с Целите за устойчиво развитие, университетите могат да допринесат за глобалните усилия за справяне с някои от най-належащите предизвикателства в света. В този контекст, Технически университет – София, извърши самооценка за собственото си влияние върху постигането на дефинираните цели, като идентифицира различните налични мерки и дейности от работата си в две категории: индиректно и директно въздействие.

Установено е индиректно въздействие от страна на Технически университет – София върху постигането на 7 от седемнадесетте цели за устойчиво развитие чрез различни типове научни активности като публикуване на научни статии, научна литература и учебници, ръководене и участие на научноизследователски проекти и проекти с бизнеса. Конкретните цели са представени на Фигура 2.



Фигура 2. Цели, чрез които ТУ-София може да оказва индиректно въздействие

Съгласно самооценката на Технически университет – София относно неговата роля в постигането на седемнадесетте цели, пряко въздействие чрез директно влияние се оказва върху постигането на 8 от целите за устойчиво развитие (Фигура 3). Детайлно описание е показано в Таблица 1.



Фигура 3. Цели, чрез които ТУ-София оказва директно въздействие

Таблица 1. Детайлно описание на директното въздействие на Технически университет – София върху постигането на 17 Цели за устойчиво развитие



Технически университет – София всяка година осигурява безплатни медицински прегледи за всички свои служители с цел профилактика. Всички разходи се покриват от бюджета на университета.

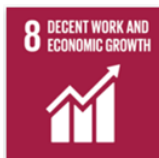


Приемът на студенти е общ, няма диференциация по пол, а класирането се извършва по обективен критерий – постигнат максимален бал.

В Технически университет – София е осигурен равен достъп до образование за всички посочени от ООН групи. Съществува финансиране за стимулиране и подпомагане на образователния процес на хора с увреждания и в неравностойно положение. В учебните курсове на някои от специалностите в Технически университет – София, в рамките на различни учебни програми, се провежда обучение по теми, свързани с устойчиви технологии.



Постигната е устойчивост при премахването и предотвратяване на всякакви форми на дискриминация на жени и момичета. Предоставени са равни възможности за професионално развитие.



*В Технически университет – София се осигурява равно заплащане за равностоен труд.
Постигната е устойчивост по отношение на защита на правата на служителите.*



Техническият университет в София насърчава както развитието, така и участието в управителните органи на всички посочени от ООН групи.



В учебните курсове на някои от специалностите в Технически университет – София, в рамките на различни учебни програми, се провежда обучение по теми, свързани със смекчаване на изменението на климата, адаптиране, намаляване на въздействието и ранно предупреждение.



*Осигурено е отзивчиво и приобщаващо участие и представително вземане на решения на всички нива.
Осигурен е обществен достъп до информация и защита на основните свободи в съответствие с националното законодателство и международните споразумения.
Технически университет – София насърчава и налага недискриминационна политика.*



Технически университет – София поддържа и създава нови партньорства с научни, индустриални, търговски, неправителствени и др. организации в областта на устойчивите технологии.

В стратегическия си план за устойчиво развитие университетът залага поддържане и усъвършенстване на текущото си въздействие върху постигането на 17 Цели за устойчиво развитие.

ПРИМЕР ЗА ПЛАНИРАНИ ДЕЙНОСТИ ОТ СТРАНА НА ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – СОФИЯ ЗА ПОДДЪРЖАНЕ И УВЕЛИЧАВАНЕ НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО (ЦЕЛ 15)

- 1. Засаждане на дървета и разнообразни растителни култури в кампуса, общежитията и изнесените звена и почивни станции.*
- 2. Проучване на възможностите за монтиране на кошери в района на ПОК Семково.*

ПРИМЕРНА ПРОГРАМА ЗА УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА ХРАНИТЕ В ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - СОФИЯ (ЦЕЛИ 12 И 13)

1. Технически университет – София се стреми към установяване на дългосрочни партньорства с местни фермери и производители за доставка на локално отгледани хранителни продукти и такива със сертифициран органичен произход за нуждите на студентските столове. С тази мярка се намалява въглеродния отпечатък, свързан с транспортирането на храни, замърсяването на водите, почвата и атмосферата, породени от използвани химически агенти в торовете и същевременно се поддържат местните хранителни системи.

2. Технически университет – София ще увеличи разнообразието на предлаганите храни на растителна основа, тъй като хранителните режими на растителна основа имат по-нисък въглероден отпечатък от тези на месо и животински продукти, като същевременно ще се насърчат и по-здравословни хранителни навици сред студентите, преподавателския и административен персонал.

3. В дейността на Технически университет – София ще прилага програма за намаляване на хранителните отпадъци, насочена в две направления:

- компостиране на хранителни остатъци за производство на почвени подобрители, които ще се използват в ландшафта на университета;
- даряване на излишната годна храна на местни благотворителни организации и организации с нестопанска цел.

4. При доставките на морски дарове, Технически университет – София се ангажира, при възможност и целесъобразност, да доставя продукти, сертифицирани от Marine Stewardship Council или Aquaculture Stewardship Council. С тази мярка се насърчават практиките за отговорен риболов и поддържане на здрави океански екосистеми.

5. Технически университет – София ще използва възможностите за устойчиво опаковане, като осигурява в столовете компостируеми или рециклируеми съдове и прибори.

6. Технически университет – София ще провежда и ще участва в информационни кампании, насочени към студенти, академичен и административен персонал, относно устойчивия избор на храни и въздействието на тяхното производство и консумация върху околната среда.

ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ

Устойчивото използване на електрическа енергия е ключов аспект от стратегията за устойчиво развитие на Технически университет – София, тъй като производството на електрическа енергия е основният източник на емисии на парникови газове в регионален и световен мащаб. В плана за устойчиво развитие в сектор електроенергия Технически университет – София се стреми да осигури баланс между потребността от енергия и въздействието от нейното производство върху околната среда. Мерките, които са приложими за постигане на този баланс, включват едновременно намаляване на консумацията и увеличаване на потреблението от източници с нулеви емисии, като слънчеви, вятърни, водни и ядрени електроцентрали. Задачите, които Технически университет – София поставя пред себе си в контекста на устойчивото използване на електрическа енергия, са в унисон с целите на Европейския съюз и актуалното законодателство.

Намаляване на емисиите на парникови газове от производството на електрическа енергия

ПОСТАВЕНИ ЦЕЛИ

- ✓ Намаляване на емисиите на парникови газове от потреблението на електрическа енергия в Технически университет – София с 40 % до 2030 г. (базова година: 1990 г.).
- ✓ Повишаване на осведомеността, ангажираността и личния принос сред студентите, академичния и административния персонал.

ПРЕДВИДЕНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ✓ Извършване на комплексна оценка върху консумацията на електрическа енергия от различните структури на Технически университет – София за идентифициране на областите с високо потребление на електроенергия.
- ✓ Въвеждане на мерки за намаляване на консумацията като: модернизиране на осветителните системи с енергийно ефективни LED източници, инсталиране на сензори за движение за автоматично изключване на осветлението и оборудването, когато не се използват и насърчаване на енергийно ефективни практики сред потребителите.
- ✓ Поетапно въвеждане на интелигентни системи за управление на консумацията на електроенергия в сградите.
- ✓ Изграждане на соларно осветление за откритите площи.
- ✓ Проучване на възможности за доставка или собствено производство на електрическа енергия от беземисионни източници.

- ✓ Насърчаване на промени в поведението и навиците на студентите, академичния и административния персонал на Технически университет – София с цел намаляване на индивидуалното потребление на електрическа енергия, като използването на естествена светлина и вентилация, електрически кани за топла вода, вместо електрически котлон и др.
- ✓ Технически университет – София ще продължи да поддържа и ще изгражда нови партньорства с други организации, които се ангажират с устойчивостта, включително държавни агенции, организации с нестопанска цел и частни компании.
- ✓ В рамките на изпълнението на стратегията за устойчиво развитие Технически университет – София ще въведе система по конкретни показатели за отчитане на напредъка и ефективността на стратегията за устойчиво развитие в сектор електрическа енергия.

Изграждане на собствена инфраструктура с беземисионни източници на електрическа енергия

ПОСТАВЕНА ЦЕЛ

- ✓ Изграждане на собствена инфраструктура със соларни системи за производство на електрическа енергия за нуждите на Технически университет – София.

ПРЕДВИДЕНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛТА

- ✓ Извършване на проучване за потенциала за инсталиране на слънчеви панели в кампуса (в т.ч. общежития и столове), включващо анализ на наличното пространство, ориентация, засенчване и потребление на енергия.
- ✓ Разработване на политика за насърчване на използването на слънчевата енергия и определяне на целева стойност за дяловото участие на генерирана от слънчева енергия електроенергия към общия микс от доставки за нуждите на Технически университет – София.
- ✓ Идентифициране на потенциални източници на финансиране, като безвъзмездно финансиране, заеми или споделено финансиране чрез различни форми на партньорства.
- ✓ Инсталиране на слънчеви фотоволтаични панели на идентифицираните подходящи места в кампуса, като покриви на сгради, тревни или асфалтови наземни площи или чрез изграждане на слънчеви навеси за автомобили.
- ✓ Внедряване на система за мониторинг на генерирането и потреблението на електрическа енергия и идентифициране на възможности за оптимизация и подобрения на ефективността.
- ✓ Периодично увеличаване на използването на слънчева енергия чрез добавяне на нови слънчеви фотоволтаични панели.

ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ

Устойчивото използване на топлинната енергия е важен аспект от стратегията за устойчиво развитие на Технически университет – София, тъй като отоплението и охлаждането на сградите допринася значително за емисиите на парникови газове.

Намаляване на емисиите на парникови газове от производството на топлинна енергия

ПОСТАВЕНИ ЦЕЛИ

- ✓ Намаляване на емисиите на парникови газове от университетските системи за отопление и охлаждане с 25% до 2030 г. (базова година: 2015 г.).
- ✓ Повишаване на осведомеността, ангажираността и личния принос сред студентите, академичния и административния персонал.

ПРЕДВИДЕНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ✓ Осигуряване на енергийна ефективност във всички сгради, които използва Технически университет – София, включително общежития, столове и почивни бази, чрез модернизация на сградния фонд, включваща изграждането на високоефективна изолация, поставяне на трикамерна дограма и организиране на пасивно слънчево отопление.
- ✓ Изграждане на интелигентни системи за управление на енергията за наблюдение и контрол на системите за отопление и охлаждане в сградния фонд на Технически университет – София с цел оптимизация на използването на енергия и минимизиране на енергийните загуби.
- ✓ Изграждане на собствени възобновяеми източници на енергия за отопление на сградите, като слънчеви системи или геотермални термопомпи.
- ✓ Изграждане на системи за централизирано отопление и охлаждане с цел увеличаване на ефективността, намаляване на енергийните загуби и редуциране на емисиите на парникови газове в атмосферата.
- ✓ Насърчаване на промени в поведението и навиците на студентите, академичния и административния персонал на Технически университет – София с цел намаляване на индивидуалното потребление на енергия, като например изграждане на самоконтрол за изключване на осветлението и електрическите устройства когато не се използват, затваряне на прозорци и врати за да се предотврати загубата на топлина и носене на подходящо облекло за поддържане на нивата на комфорт.

ТРАНСПОРТ

В сектор транспорт стратегията за устойчиво развитие на Технически университет – София очертава поставените цели и предвидените дейности за тяхното изпълнение, насочени към намаляване на въздействието на университетския транспорт върху околната среда, насърчаването на възможностите за устойчив транспорт за студенти, преподаватели и административен персонал и ангажиране на общността със справяне с предизвикателствата, свързани с устойчивото развитие на транспортния сектор.

Намаляване на емисиите на парникови газове от транспорта

ПОСТАВЕНИ ЦЕЛИ

- ✓ Намаляване на емисиите на парникови газове от университетския транспорт с 25% до 2030 г. (базова година: 2015 г.)
- ✓ Постигане на въглеродна неутралност за университетския транспорт до 2050 г.

ПРЕДВИДЕНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ✓ Насърчаване на устойчиви транспортни възможности като колоездене, ходене пеша и обществен транспорт, за да се намалят емисиите на парникови газове от пътуването до работното място.
- ✓ Насърчаване на използването на електрически и хибридни превозни средства за нуждите на университетския автопарк.
- ✓ Осигуряване на инфраструктура за зареждане на електрически и хибридни превозни средства.
- ✓ Осигуряване на стимули за споделено пътуване и дистанционна работа с партньори от други населени места.

Насърчаване на устойчиви възможности за транспорт за студенти и персонал

ПОСТАВЕНИ ЦЕЛИ

- ✓ Увеличен брой на студентите и служителите, използващи устойчиви транспортни възможности, с 50% до 2030 г.
- ✓ Постигане на 75% преминаване към устойчиви решения за транспорт до 2050 г.

ПРЕДВИДЕНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ✓ Разработване на цялостен план за устойчив транспорт, който включва инфраструктура за колоездене, ходене пеша и обществен транспорт.
- ✓ Осигуряване на сигурен и удобен паркинг за велосипеди.
- ✓ Създаване на програма за споделяне на велосипеди от студентите, академичния и административния персонал.
- ✓ Популяризиране на опции за обществен транспорт, включително и субсидиране за транспортни карти.
- ✓ Осигуряване на обучение и информиране на студентите, академичния и административния персонал за устойчивите възможности за транспорт.

Обществено ангажиране за справяне с предизвикателствата, свързани с постигане на устойчивост в транспорта

ПОСТАВЕНИ ЦЕЛИ

- ✓ Създаване на партньорства с най-малко 5 местни организации, насочени към справяне с предизвикателствата, свързани с устойчивостта в транспорта до 2025 г.
- ✓ Повишаване на образоваността сред обществото и популяризиране на темите, свързани с устойчивост на транспорт с 50% до 2030 г.

ПРЕДВИДЕНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ✓ Създаване на партньорства с местни организации за справяне с предизвикателствата, свързани с устойчивостта в транспорта, чрез насърчаване на обществения транспорт, намаляване на емисиите на парникови газове и подобряване на качеството на въздуха.
- ✓ Участие в обществени мероприятия, свързани с устойчивия транспорт, като дни на велосипеда, панаири на обществения транспорт и обществени велосипедни разходки.
- ✓ Осигуряване на образование и разпространяване на информация по теми за устойчив транспорт сред местната общност, включително начални и средни училища, обществени организации и местни фирми.

ВОДНИ РЕСУРСИ

В сектор водни ресурси стратегията за устойчиво развитие на Технически университет – София очертава поставените цели и предвидените дейности за тяхното изпълнение, насочени към намаляване на количеството вода, използвано от университета, насърчаването на възможностите за устойчиво използване на ресурсите от страна на студенти, преподаватели и административен персонал и ангажиране на общността със справяне с предизвикателствата, свързани с устойчивото потребление на водни ресурси.

Намаляване на потреблението на вода и насърчаване на практики за устойчиво използване на водата

ПОСТАВЕНИ ЦЕЛИ

- ✓ Намаляване на общото потребление на вода с 25% до 2030 г. (базова година: 2015 г.).
- ✓ Прилагане на практики за устойчиво използване на водните ресурси.

ПРЕДВИДЕНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ✓ Извършване на комплексна оценка на използваемостта на водните ресурси в университета за идентифициране на областите с високо потребление на вода и очертаване на приоритети на мерките за пестене на ресурс.
- ✓ Инсталиране на устройства с контролиран или намален дебит като тоалетни, душове и кранове за редуциране на потреблението на вода.
- ✓ Прилагане на практики в ландшафта, осигуряващи ефективно потребление на водата, като например озеленяване с местни растителни видове, събиране на дъждовна вода, капково напояване и др.
- ✓ Въвеждане на системи за повторно използване чрез оползотворяване на водата от сифоните и събиране на дъждовна вода, за да се намали количеството използвана питейна вода в устройства като тоалетни казанчета, поливни системи, измивни системи за тротоарни зони, автопарк и др.

Повишаване на осведомеността и нивото на образованост относно устойчивото използване на водата

ПОСТАВЕНИ ЦЕЛИ

- ✓ Повишаване на осведомеността и нивото на образованост относно устойчивото използване на вода с 50% до 2030 г.
- ✓ Увеличаване на участието на Технически университет – София в различни научни и образователни програми, свързани с опазване на водния ресурс с 25% до 2030 г.

ПРЕДВИДЕНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ✓ Създаване на образователни курсове и разпространение на практики за устойчиво използване на водата сред студенти, академичен и административен персонал чрез провеждане на работни срещи и семинари, изграждане на онлайн ресурси и различни разяснителни кампании.
- ✓ Разработване на програма за опазване на водните ресурси за целия кампус на университета, включваща конкретни стойности на спестената вода, провеждане на конкурси и осигуряване на различни стимули.
- ✓ Включване на практики за устойчиво използване на водата в учебните програми и интензифициране на изследователската дейност, насочена към устойчиво използване на водните ресурси.

Обществено ангажиране за справяне с предизвикателствата, свързани с постигане на устойчивост във водния сектор

ПОСТАВЕНИ ЦЕЛИ

- ✓ Създаване на партньорства с най-малко 5 местни организации, насочени към справяне с предизвикателствата, свързани с устойчивото използване на водните ресурси до 2025 г.
- ✓ Повишаване на образоваността сред обществото и популяризиране на темите за устойчиво използване на водните ресурси с 50% до 2030 г.

ПРЕДВИДЕНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ✓ Създаване на партньорства с местни организации за справяне с предизвикателствата, свързани с устойчивото използване на водни ресурси, като намаляване на консумацията, защита на водоизточниците и подобряване на показателите за качество на водата.
- ✓ Участие в обществени мероприятия, свързани с устойчивото използване на водния ресурс, като организиране на обществени семинари по темата, участие в събития за почистване на водоизточници (например реки в района на университета и неговите филиали), съвместно изграждане на инсталации за оползотворяване на дъждовната вода и други.
- ✓ Осигуряване на образование и разпространяване на информация по теми за устойчиво използване на водните ресурси сред местната общност, включително начални и средни училища, обществени организации и местни фирми.

ОТПАДЪЦИ

В сектор отпадъци стратегията за устойчиво развитие на Технически университет – София очертава поставените цели и предвидените дейности за тяхното изпълнение, насочени към намаляване на количеството отпадъци, генерирани от университета, насърчаването на практики за устойчиво управление на отпадъците от страна на студенти, преподаватели и административен персонал и ангажиране на общността със справяне с предизвикателствата, свързани с устойчивото управление на отпадъците.

Намаляване на генерираните отпадъци и насърчаване на практики за устойчивото им управление

ПОСТАВЕНИ ЦЕЛИ

- ✓ Намаляване на общото количество генерирани отпадъци с 50 % до 2030 г. (базова година: 2015 г.).
- ✓ Прилагане на практики за устойчиво управление на отпадъците чрез редуциране на генерирането им, повторна употреба и рециклиране.

ПРЕДВИДЕНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ✓ Извършване на комплексна оценка на отпадъците за идентифициране на области с високо генериране и очертаване на приоритет на мерките за намаляване на отпадъците.
- ✓ Прилагане на програма за намаляване на отпадъците: компостиране, намаляване на хранителните отпадъци и намаляване на употребата хартия.
- ✓ Насърчаване на използването на продукти за многократна употреба, като бутилки за вода, чаши за кафе, прибори и др. и закупуване на продукти с минимални опаковки.
- ✓ Повишаване на използването на цифрови документи вместо хартиени.
- ✓ Прилагане на програма за рециклиране за всички рециклируеми материали, включително хартия, картон, пластмаса и метал.
- ✓ Повторно използване на непотребни продукти, които са в добро състояние, чрез тяхното даряване (например книги) или използване в друг обект на Технически университет – София (например мебели и техника).

Повишаване на осведомеността и нивото на образованост относно устойчивото управление на отпадъците

ПОСТАВЕНИ ЦЕЛИ

- ✓ Повишаване на осведомеността и нивото на образованост относно устойчивото управление на отпадъците с 50% до 2030 г.
- ✓ Увеличаване на участието на университета в различни програми, свързани с устойчивото управление на отпадъците с 25% до 2030 г.

ПРЕДВИДЕНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ✓ Създаване на образователни курсове и разпространение на практики за устойчиво управление на отпадъците сред студенти, академичен и административен персонал чрез провеждане на работни срещи и семинари, изграждане на онлайн ресурси и различни разяснителни кампании.
- ✓ Разработване на програма за устойчиво управление на отпадъците за целия кампус на университета, включваща конкретни стойности на намалено генериране на отпадъци или оползотворяването/рециклирането им, провеждане на конкурси и осигуряване на различни стимули.
- ✓ Включване на практики за устойчиво управление на отпадъците в учебните програми и интензифициране на изследователската дейност в областта.

Обществено ангажиране за справяне с предизвикателствата, свързани с устойчивото управление на отпадъците

ПОСТАВЕНИ ЦЕЛИ

- ✓ Създаване на партньорства с най-малко 5 местни организации, насочени към справяне с предизвикателствата, свързани с устойчивото управление на отпадъците до 2025 г.
- ✓ Повишаване на образоваността сред обществото и популяризиране на темите, свързани с устойчиво управление на отпадъците с 50% до 2030 г.

ПРЕДВИДЕНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

- ✓ Създаване на партньорства с местни организации за справяне с предизвикателствата, свързани с устойчивото управление на отпадъците, като намаляване на тяхното генериране, рециклирането и компостирането им.
- ✓ Участие в обществени мероприятия, свързани с устойчивото управление на отпадъците, като организиране на обществени семинари по темата, участие в събития за почистване на околни територии (включително за филиалите и базите на Технически университет – София), изграждане на проекти за повторно използване на отпадни продукти.
- ✓ Осигуряване на образование и разпространяване на информация по теми за устойчивото управление на отпадъците сред местната общност, включително начални и средни училища, обществени организации и местни фирми.

ПРИМЕРНА ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА УПОТРЕБАТА НА ХАРТИЯ

1. Извършване на комплексна оценка на потреблението на хартия в Технически университет – София за идентифициране на дейностите, при които консумацията е над средното ниво и приоритизиране на интегрирането на мерки за намаляване на употребата на хартия за тяхното изпълнение.

2. Разработване на политика за насърчване на използването на електронна комуникация и цифрови инструменти, които да заменят базираните на хартиен носител процеси, където е приложимо. Въвеждане на система за електронен документооборот и напълно отпадане на вътрешните заповеди и други документи, отпечатани на хартия.

3. Прилагане на програма за намаляване употребата на хартията чрез следните действия:

- Намаляване на консумацията на хартия чрез настройка на принтерите да печатат двустранно по подразбиране.
- Насърчаване използването на електронни материали като електронни книги, електронни дневници и онлайн ресурси.
- Насърчаване на преподавателите да използват онлайн инструменти за оценяване и преподаване.
- Популяризиране на цифрови инструменти за водене на бележки за студенти и преподаватели.
- Въвеждане на програма за рециклиране на хартия за всички хартиени материали.
- Повторно използване на хартия за неофициални документи.
- Намаляване на отпечатването на брошури, флаери, програми за събития и замяната им с електронни копия или хартиени на рециклирана хартия.

4. Осигуряване на обучение и информиране на студентите, академичния и административния персонал относно важността на намаляването на използването на хартия и предимствата на цифровите инструменти.

5. Наблюдаване на напредъка и редовно оценяване на ефективността на програмата.

Административно обслужване на дейностите, заложиени в стратегията за устойчиво развитие на Технически университет – София

За изпълняването на дейностите, свързани с постигане на плана за устойчиво развитие, Технически университет – София има обособен отдел по Устойчиво развитие, който включва зелен офис, офис за хора с увреждания и студентски офис – Фигура 4.



Фигура 4. Отдел по устойчиво развитие в структурата на Технически университет – София

Отделът по Устойчиво развитие обобщава и структурира измеримите показатели на устойчивостта по сектори: 17 цели за устойчиво развитие на ООН, електрическа енергия, топлинна енергия, транспорт, водни ресурси и отпадъци. На база на получените резултати ежегодно се изготвя отчет, в който се проследява напредъкът по изпълнението на дейностите и постигането на поставените цели. При анализиране на данните отделът изготвя становище за изпълнението на индикаторите и необходимостта от въвеждане на нови мерки, което се предоставя на ръководството на Технически университет – София.

Един от основните ангажименти на отдела по Устойчиво развитие е свързан със сертифицирането на Технически университет – София по стандарт за системи за управление на околната среда ISO 14001 и последващото му прилагане и поддържане в дейностите, осъществявани от университета, попадащи в обхвата му. Работната и отчетната документация на отдела се изработват по вътрешни правила.

ЗЕЛЕН ОФИС

Зеленият офис от структурата на отдела по Устойчиво развитие е фокусиран върху насърчаването и прилагането на устойчиви практики в кампуса на Технически университет - София. Мисията на офиса е насочена към дейностите, които университетът осъществява за намаляване на въздействието си върху околната среда, като основни приоритети са въпросите, свързани с възможностите за намаляване на използваната на енергия и увеличаване на енергията, добита от възобновяеми източници, намаляване на количеството на отпадъците, екологичност на транспорта и опазване на водата.

В своята дейност зеленият офис си сътрудничи с други отдели, свързани с управлението на съоръжения и сграден фонд, както и студентските организации, с цел прилагане на инициативи за устойчивост в кампуса. Зеленият офис отговаря също така и за осигуряване на образователни ресурси и допълнителни възможности за студентите, академичния и административния персонал. В дейностите на Зеления офис се включват също така и провеждането на оценки на екологичното въздействие, породено от функционирането на университета и разработване и прилагане на конкретни мерки за неговото намаляване.

ОФИС ЗА ХОРА С УВРЕЖДАНИЯ

Офисът за хора с увреждания е звеното в рамките на Технически университет - София, което предоставя подкрепа и услуги на студенти с увреждания. Основната цел на офиса за хора с увреждания е да гарантира, че студентите с увреждания имат равен достъп до академични програми и дейности в кампуса.

Някои от услугите, предлагани от офиса за хора с увреждания са насочени към адаптиране на учебните и академични дейности за студентите, като осигуряване на допълнително време за изпълнение на изпити, помощ при водене на бележки и осигуряване на достъпни учебни материали. При наличие на финансиране, звеното ще предлага и осигуряване на помощни технологии, като екранни четци или софтуер за преобразуване на реч в текст.

В допълнение към подкрепата на студентите се предвижда офисът за хора с увреждания да провежда обучение на преподавателите и персонала, за да им помогне да се приспособят към студентите с увреждания. Крайната цел на дейностите, осъществявани от офиса за хора с увреждания, е да се създаде приобщаваща и приветлива среда в Технически университет – София, в която студентите с увреждания могат да се развиват академично и социално.

СТУДЕНТСКИ ОФИС ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Студентски офис за устойчиво развитие е звено в Технически университет - София, което насърчава постигането на устойчивост и екологично отговорни практики в кампуса. Основната цел на студентския офис за устойчиво развитие е да повиши осведомеността относно проблемите, свързани с постигане на устойчивост, да насърчи екологично-отговорното поведение сред студентите, академичния и административния персонала и да подпомага реализирането на устойчиви дейности в работата на университета.

Някои от ключовите области, свързани с работата на студентския офис за устойчиво развитие в Технически университет – София, включват:

- **Образование и популяризиране:** Студентският офис по устойчиво развитие организира събития, семинари и кампании за обучение на студентите, академичния и административния персонал относно текущите проблеми, свързани с постигане на устойчиво развитие и насърчаване на нови устойчиви практики в кампуса.
- **Зелени инициативи:** Студентският офис по устойчиво развитие реализира или подкрепя различни зелени инициативи в кампуса, като програми за рециклиране, мерки за пестене на енергия, възможности за устойчив транспорт или екологично озеленяване.
- **Сътрудничество:** Студентският офис по устойчиво развитие си сътрудничи с други отдели и звена в университета, студентски организации и местни обществени групи за насърчаване на устойчивостта и създаване на култура на екологична отговорност.
- **Проучване и оценка:** Студентският офис по устойчиво развитие провежда изследвания или извършва оценки, за да идентифицира области, в които кампусът може да подобри своите практики за устойчивост, като разработва и стратегии и препоръки за справяне с тези области.

